

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ФИЛОЛОГИЯ ЖӘНЕ КӨПТІЛДІ БІЛІМ БЕРУ ИНСТИТУТЫ
ҚАЗАҚ ТІЛІ ТЕОРИЯСЫ ЖӘНЕ ӘДІСТЕМЕСІ КАФЕДРАСЫ

Бекітілді Оқу-
Абай атындағы ҚазҰПУ Ғылыми
Қеңесінің отырысы
Ғылыми Кеңес төрағасы
Ректор Т. Балымбаев
Протокол № 4 от «28» 08 2017

ЭЛЕКТИВТІ ПӘНДЕР КАТАЛОГЫ

6D021300 – Лингвистика
Түсу жылы: 2017/2018

Авторы: Балтабаева Ж.Қ. - п.ғ.д., проф.

Алматы
2017

КАТАЛОГ ЭЛЕКТИВТІ ПӘНДЕР КАТАЛОГЫ

ФИЛОЛОГИЯ ЖӘНЕ КӨПТІЛДІ БІЛІМ БЕРУ ИНСТИТУТЫ

Мамандық 6D021300 – Лингвистика

Академиялық дәрежесі –6D021300 – Лингвистика мамандығы бойынша PhD

1 курс 3 ж.

№ п/п	Пәннің атауы	Пәннің қысқаша мазмұны	Негізгі бөлімдер	К р. са н ы	Сем.	Пререкви зиттері	Постреквизиттер і	Пәнді оқытудан күтілетін нәтижелері (білім алушылардың білімі, біліктілігі, дағдысы және күзиреттіліктері)
1 курс								
1.	Лингвистика лық зерттеулердің әдіснамасы мен әдістемесі	«Лингвистикалық зерттеулердің әдіснамасы мен әдістемесі» атты курстың мақсаты- жалпы лингвистикалық даярлығын тереңдету, тіл теориясының негізгі бағыттары тұрғысындағы аса маңызды мәселелер бойынша білімді игерту . «Лингвистикалық зерттеулердің әдіснамасы ғылымы және әдістемесі»атты курстық негізгі міндеттері: Лингвистикалық ойлау жүйесінің қалыптасуында жалпылаушы әдістемелік сипатқа ие тілдің табиғаты мен мәні, тіл білімінің дамуы, лингвистиканың негізгі принциптері сияқты т.б ғаламдық мәселелердің	Жалпы мәселелер Лингвистика және оның нысаны Лингвистикалық зерттеу әдістері Зерттеу тақырыбын таңдау және негіздеу Жұмысты жоспарлау. Деректер Зерттеу метатілі	3	2	Тіл біліміне кіріспе, Жалпы тіл білімі, Қазіргі қазақ тілі.	Функционалд ы тіл білімі	Докторант тіл білімінің таным теориясымен және философиямен өзара қатынасын сараптай алуы керек. Лингвистикалық ойлау дағдыларын қалыптастырып, кез- келген гипотезаны дәлелдей немесе жоққа шығара алуы қажет.

		мәнін түсіндіру; Іс жүзіндегі және теориялық бар білімді тұжырымдап, ғылыми идеяларды, көзқарастар мен теориялық құрылымдарды сындық тұрғыдан талдау дағдысын қалыптастыру; Қазіргі тіл білімінің жалпы жиынтық «келбетін» құрастырушы жаңа лингвистикалық пәндермен-элеуметтік лингвистика, психолінгвистика, когнетивтік лингвистика және басқаларымен таныстыру; Студенттердің жалпы лингвистикалық даярлығын тереңдетіп, лингвистикалық семантиканың аса маңызды мәселелері бойынша білімді меңгерту.						
2	Медиалингвистика	Тіл ғылымындағы сөйлеу әрекеті мен актісі синтаксисінің, стилистикасының прагматикасын ғылыми-теориялық негізінде зерттеудің негіздемесін қарастыру, прагмалингаистика ғылымының қалыптасу тарихы мен зерттеу әдіс-тәсілдерін, одан туындайтын медиа-мәтін тілдерінің коммуникативтік	Медиалингвистика ғылымының қалыптасу тарихы мен зерттеу әдіс-тәсілдері. Медиа-мәтін тілдерінің коммуникативтік жағдаят пен пресуппозиция, пропозиция құбылыстары. Прагматикалық, коммуникативтік,	3	1	Қазіргі тіл біліміндегі өзекті мәселелер. Тіл білімінің жаңа бағыттары.	Мәдениаралық коммуникацияның прагмалингвистикалық негізі	Қазақ тіл біліміндегі антропоөзекті бағыттардың ішіндегі прагматикалық парадигма аясындағы жаңа зерттеу тәсілдерін терең меңгереді. Пресуппозиция, иллокутив, дискурс, ауызекі сөйлеу тілін қабылдау, медиа-мәтін, прагматикалық стиліндегі мәтіндер мазмұн автор мен оқырман қабылдау деңгейімен салыстыра зерттеуді үйренеді.

		жағдаят пен пресуппозиция, пропозиция құбылыстарының прагматикалық, коммуникативтік, когнитивтік парадигмасын бір-бірінен ажырата отырып зерттеуді, ауызекі сөйлеу тілінде вербалды интеракция бойында қалыптасқан сөйлеу актілерінің жанрлық түрлерін, тілі мен стилін ғылыми-әдістанымдық негізде зерттеуге бейімдеу болып табылады.	когнитивтік парадигмасын бір-бірінен ерекшеліктері					
3	Тіл және концепт	Концепт тіл мен таным бірлестігі арқылы дүниені жан-жақты тануға, сонымен қатар ұлттық-танымдық мәдениетті зерделеп ұғынуға ықпал ететін, адам санасында жинақталған аялық білімінің шоғыры ретінде оқыту. Пәннің міндеті – концепт сөзбен де, сөз тіркесімен де, фразеологиялық бірліктер арқылы да беріле алатындықтан, этностың лексикасы мен фразеологиясында сақталған әлемнің мәдени-ұлттық бейнесін ашуға мүмкіндік береді. Тіл білімінде «концепт»	Тіл мен ойлау. Концепт – когнитивтік лингвистика ғылымының басты категориясы Концепт терминінің пайда болуы Тілдің когнитивтік кеңістігінде «Адам» концептісі әр түрлі тілдік бірліктер арқылы берілуі. «Ойсурет» концептісі «Фрейм»	2	2	Когнитивтік лингвистика Психолінгвистика Тілдік қатынас негіздері Қатысым- танымдық әдіс	Лингвомәдениеттаным Жоғары мектепте қазақ тілін оқыту әдістемесі Тіл білімінің жаңа бағыттары Тіл білімінің философиялық мәселелері	Когнитивтік парадигмадағы басты принцип – антропоцентристік көзқарас, себебі тілдің функционалды-коммуникативтік жүйесінде адам басты орынға ие болатындығын, тілдің когнитивтік кеңістігінде «адам» концептісі әр түрлі тілдік бірліктер арқылы берілетіндігін меңгереді. Солардың ішінде осы концептіні көріністеуде фразеологиялық теңеулердің алатын орны ерекше екендігін, себебі олар адамның әр түрлі

		термині алғаш рет XX ғасырдың алғашқы жартысында қоршаған орта құбылыстарын тіл әлемінде бейнелеу мәселелерін зерттеуге байланысты пайда болды. Соңғы жылдары тіл білімінде «концепт» теориясы лингвистикалық сипатта нақты, жан-жақты бір тілдің ішіндегі материалдар негізінде де, туыс немесе туыстығы жоқ әр түрлі тілдер материалдары негізінде де салыстыра-салғастыра зерттеле бастады. Ғылыми еңбектерде «концепт» ұғымына берілген әр түрлі анықтамалар кездеседі.	концептісі «Схема» концептісі «Логикалы- ұғымдық» концептісі Қазақ тіліндегі фразеологиялық теңеулердің «жағымды» және «жағымсыз» мазмұндағы концептілері. «Сұлулық» концептісі: «Қуаныш» концептісі: «Жуастық» концептісі: «Күштілік», «батырлық» концептісі Ызалану, ашулану» концептісі, «Қыңырлық» концептісі «Кедейлік», «аштық» концептісі, «Жанжалдасу» концептісі «Жалғыздық - тыныштық» когнитивтік моделі.					қыры мен сырын сипаттауда қолданылатындығын біледі.

			«Жалғыздық - ішкі азап» когнитивтік моделі. Қазақ әйелі концептісінің этномәдени сипаты					
4	Лингвоаксиология негіздері	Жаңа дәуір – ХХІ ғасырға аяқ басқан тұста кемеліне келген, мейлінше жетілген ғылым мен өркениет рухани құндылықтарға бет бұрып, бағдарын абсолюттік шындыққа, халықтың ішкі рухының берік сақтаушысы – тіл мен мәдениетке арқа сүйеуді мақсат тұтып отыр. Ақиқат дүние мен жаратылыс шындығы, кеңістік пен ғарышты қабылдау тілде қалай көрініс береді деген мәселені бүгінгі таңдағы ғылым ескерусіз қалдыра алмайды. Сондай-ақ, қазіргі таңда адам баласының жеке субъективті пікірі мен жеке ойлау қабілеті бар тіршіліктің нысының формасы ретінде көрінетін әлем бейнесін біртұтас ғылыми танымдық үрдіс арқылы ұғынуға мүмкіндік туды.	Аксиологиялық өріс әлеуетінің негізін құраушы категориялар. Аксиологиялық лингвистика метатілі, оны жүйелеу; Ғаламның аксиологиялық бейнесін әлемнің медиа бейнесінің бір– үзгі ретінде сипаттау. Құндылық негізді ғаламның аксиологиялық бейнесін сипаттаушы (экспликациялаушы) тілдік құралдар.	2	2	Когнитивтік лингвистика Психолингвистика Тілдік қатынас негіздері	Лингвомәдениеттаным Тіл білімінің жаңа бағыттары Тіл білімінің философиялық мәселелері	Лингвоаксиология мәселелерін қарастыру – әлемнің тілдік бейнесінің және ұлттық діл мен болмыс сипаттының ерекшелігін анықтау мен түсіндіруде басымдыққа ие бола отырып, ол мәдениеттер арасындағы қарым-қатынас үдерістер
5	Әлемдік	әлемдік лингвистика тарихы	Модуль Шығыс	2	2	Тіл	Паралингвист	<i>Білімі:</i> әлем тіл

	лингвистика	мәселесімен таныстыруымен қатар, олардың жалпы тілдердің дамуы мен қалыптасуының ғылыми негіздермен қаруландыру, тіл тарихын, сол халықтың мәдениетімен, тарихи дамуындағы, кезеңдеріндегі тұжырымдарды, ғылыми көзқарастарды бағамдауға үйрету.	тіл білімі тарихы: Әлемдік лингвистика тарихы пәні, нысаны, негізгі мәселелері. Қытай тіл білімі тарихы. Үнді тіл білімі тарихы. Араб тіл білімі тарихы. Жапон тіл білімі тарихы. Бирма, Тибет, Индонезия және Малайзия тіл білімдері тарихы. Иран тіл білімі тарихы. Армян тіл білімі тарихы. 2 Модуль Батыс тіл білімі тарихы: Грек тіл білімі тарихы. Рим тіл білімі тарихы. Орыс (Ресей) тіл білімі тарихы. Түркі тіл білімі тарихы. Түркітанудың қалыптасуы. Түркінің тұңғыш лингвистері. Әлемдік тіл білімі тарихынан материалдармен жұмыс. Әлемдік			біліміне кіріспе, Жалпы тіл білімі, Қазіргі қазақ тілі.	ика, тіл және концепт, функционалды тіл білімі	біліміндегі лингвистикалық теориялардың Отанын, идеяның туу себептерін біледі. <i>Шеберліктері:</i> адамзат тарихындағы тілді қолданудағы шеберліктер: дұрыс сөйлеу, ойын тұжырымдау, пікірлермен санасуға үйренеді. <i>Дағдылары:</i> әлем лингвистикасындағы теориялық негіздерді меңгереді; ғылыми-зерттеу еңбектерін оқып-талдау, баға беру, таңдай білуге, оларды практикалық қолдана білу дағдыларын қалыптастырады; тіл білімінің әлемдік деңгейін ғылыми тұрғыдан зерттеп-тану қабілеттерін дамыту, өз бетімен әлемдік озық тәжірибелерін жинақтайды, оларды талдай білу машықтарына дағдыландырады.

			тіл білімі тарихында қазақ тілі білімінің алатын орны.				

Қазақ тілі теориясы және әдістемесі кафедрасының меңгерушісі

Ж.Т. Даулетбекова